

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

XI Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

XI Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 20-21 квітня 2023 року)

Одеса -2023

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XI Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 20-21 квітня 2023 р.) 103 с.

Рецензенти:

Бойко Анжела Іванівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і політичних наук Черкаського державного технологічного університету

Халапсис Олексій Владиславович - доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

мистецтва. Сьогодні рівень цін на твори цієї категорії можна порівняти з рівнем цін на перевірене часом мистецтво старих майстрів, споживання якого, у свою чергу, поряд з любов'ю до мистецтва та колекціонування, має інвестиційний характер. У свою чергу, «нові» колекціонери, які споживають найновішу та «свіжу» арт-продукцію, керуються іншими цілями. Купівля актуального мистецтва, з одного боку, згідно з методологією Ж. Батая, може бути зрозуміла як показна трата — демонстративна руйнація багатства з метою підтвердження, утримання чи підвищення свого соціального статусу. З іншого боку, споживання сучасного мистецтва не є поодиноким актом покупки. Таке споживання стає стилем життя. Через споживання, покупки сучасного мистецтва нові еліти збільшують свій символічний капітал. Таке споживання — споживання культурно та соціально диференційоване — це маркер, що дозволяє виділити касту «своїх» від «чужих».

Список використаних джерел

1. Батай Ж. Проклятая доля. Москва : Гнозис; Логос, 2003. 208 с.
2. Бенаму-Юэ Ж. Цена искусства. Москва : Артмедиа групп, 2008. 158 с.
3. Бодрийяр Ж. К критике политической экономии знака. Москва : Библион, 2003. 272 с.
4. Гройс Б. Топология современного искусства. *Художественный журнал*. 2006. № 61/62. URL : <http://moscowartmagazine.com/issue/36/article/696>

Скалицька В. А., студентка факультету початкової освіти Університету Ушинського,

Науковий керівник: проф. **Петінова Оксана Борисівна**, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКА ТЕМАТИКА У ПОГЛЯДАХ ІВАНА ФРАНКА: ЩО ТАКЕ ПОСТУП?

Слово «поступ» почуєте часто в наших днях із різних уст. Усі закликають до поступу, дехто тішиться ним, дехто нарікає на нові «поступові» думки та порядки. І. Франко пише працю «Що таке поступ?». З висоти власного життєвого досвіду, зі спостережень над розвитком еволюційних процесів у світовій цивілізації він робить висновок, що поступ, хоч він і має «два значення: все змінюється, але чи на краще, чи на гірше?», все-таки веде до добра. І. Франко визначив критерій суспільного поступу — щастя людини. Щастя в його розумінні — це єдина мета, до якої людина прагне споконвіку, заради якої народжується на світ, навчається, трудиться, взагалі живе. Франко дослідив процес становлення людини, її важку боротьбу за виживання, виявив дві тенденції в цьому процесі, що обумовлені об'єктивними чинниками: перевагою зовнішніх обставин над людиною в боротьбі за існування і, навпаки,

коли людина починає контролювати ці обставини і отримує над ними певну перевагу [1, 2].

Одним із чинників державності він вважає війни між племенами. Війни поширювали знання людей, а внаслідок формування військового прошарку поклали підвалини до поділу суспільства на верстви. Виникаюча державність і релігія спричиняють появу політичної влади, тобто панування одних над іншими [10].

І. Франко чітко зрозумів суть марксистського вчення про державу, що красномовно засвідчила радянська соціалістична дійсність. Зрозумів він і те, що керманічі такої держави-тюрми матимуть «таку величезну власть над життям і долею мільйонів своїх товаришів, якої ніколи не мали найбільші деспоти [9].

Суспільний прогрес — явище неоднорідне і нерівномірне, часто на цьому шляху люди втрачають багато позитивних надбань, хоча по дорозі вперед «знаходять все щось нового». Однак Франка-філософа хвилюють, насамперед, внутрішні пружини поступу — самопочуття людини. Він ілюструє це, порівнюючи людину-лісовика і людину, яка живе серед інших людей, тобто представника цивілізованого світу. Лісовий чоловік, «що має, те все зробив собі сам, і не потребує нічого більше» [7, 8].

Франко був прихильником позитивізму. Під впливом позитивізму запропонував свою концепцію науки, яку поділив на природничу і антропологічну. Найвищою наукою вважав етику, бо вона формує найвищий етичний ідеал людини [4].

Франко багато зробив для злуки Західної і Східної України. Мріяв про вільну, незалежну, демократичну Україну і всіма своїми діями наближав цей час. На думку Франка, в його роботі перелічені всі основні питання, які виникають при розгляді того, що таке поступ. Головною рушійною силою поступу є поділ праці, який внаслідок розвитку вироджує громадську й освітню нерівність, а нерівність, зрештою, має велику різницю між крайньою бідністю і багатством [3].

Чого шукають усі ті люди? Вони шукають дорогу до змін (поступу), їх не задовольняє поступ багатства, а саме хто користується ним, в чіїх воно руках. Не задовольняє не поступ науки та штуки (вміння), а те, щоб всі надбання належали людям, «прояснювали» їх розум і змінювали їх життя. Люди починають переконуватися, що саме багатство, сама наука, саме вміння не може дати людям повного щастя.

Франко зробив вагомий внесок у розширення і збагачення суспільно-психологічної та філософсько-моральної проблематики нашої літератури. З його творів постав образ соціально активного героя, органічно пов'язаного своєю діяльністю із змаганнями широких народних мас. Свою працю «Що таке поступ?» він закінчує такими словами: розвитком людства керують два фактори: голод і любов. Голод він розуміє як матеріальні та духовні потреби людини, а любов — як почуття, що поєднує людину з іншими людьми. А людського розуму, каже він, серед цих факторів немає і, напевно, ще довго не буде [6].

Список використаних джерел:

1. https://chtyvo.org.ua/authors/Franko/Scho_take_postup7/
2. <https://ukrreferat.com/chapters/filosofiya/sotsialni-ta-filosofski-poglyadi-ifranka-shho-take-postup-referat.html>
3. Спогади про Івана Франка. К., 1981.
4. Шевчук В. Із вершин та низин: Книжка цікавих фактів із історії української літератури, К., 1990.
5. https://shron1.chtyvo.org.ua/Mykytiuk_Volodymyr/Pedahohichni_kontsepty_Ivana_Franka_teorii_ta_metodyka_navchannia_literatury.pdf
6. <https://studfile.net/preview/9159768/page:63/>
7. Франко І. Що таке поступ? // Збір. творів: у 50-ти т., К., 1986. Т.45, с. 345.
8. Берко П., Небелюк М. Еволюція філософічно-політичних поглядів Івана Франка. Борислав, 2001, С. 11.
9. <https://lib.if.ua/franko/1321278202.html>
10. <https://comentaries.wordpress.com/2012/07>

Стебловська Олександра Сергіївна - студентка другого курсу соціально-гуманітарного факультету спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності Університету Ушинського

Науковий керівник – **Борінштейн Євген Русланович** - завідувач, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

АКТИВІЗМ ТА СУСПІЛЬНІ РУХИ В УКРАЇНІ: НОРМИ ТА ВІДХИЛЕННЯ

Активізм та суспільні рухи є важливою складовою демократичного розвитку України. Суспільні рухи виникають з ініціативи громадян і стають важливим механізмом формування громадської думки, впливу на владу та здійснення змін у суспільстві. Активізм, у свою чергу, є формою діяльності, спрямованої на здійснення змін у суспільстві та виконання громадських обов'язків. Активісти часто виступають як критики діяльності влади, вносять пропозиції щодо вдосконалення законодавства та забезпечення прав та свобод громадян.

Україна відома своїми суспільними рухами та активним громадським життям. Найбільш відомим прикладом суспільного руху є Майдан, який був важливою подією в історії України та привів до зміни політичного курсу країни. Також в Україні активно діють різноманітні громадські організації, які займаються захистом прав людини, захистом навколишнього середовища та